

liga sorten. På den skulle han spela in några av sina bästa låtar på grammofonplattor och för det skulle han få så mycket betalt att det räckte för de närmaste dagarna, "och sen blir det väl alltid någon råd".

Ja, det var introduktionen vid hans besök i min lya. Jag känner igen Öst sedan många år tillbaka, ända från de första spelmansstämmorna, som ordnades av Nils Andersson, och likadan har jag sett honom i alla dessa år; lika oförbrännlig, lika vild i tunga och gester, lika karsk hälsinge och med en lika optimistisk syn på en dunkel framtid. Får han bara litet varmt och starkt inombords, så, ja, herre Gud, då är han genast kung i sitt tonkonstrikke och då finnas varken bekymmer eller ledsamheter och allra minst omöjligheter.

Sedan vi ätit söndagsfrukost, dröjde det inte länge förrän vi hade våra fejlör stämnda och sen drogo vi till med en del gånglåtar, sirliga värmländska kavaljersvalser och blåvilda hälsingepolskor. Du höge farao, vilka polskor han spelade och som han spelade dem! Det var som hin farit i kroppen på denne biltoge spelmansfant. Jag ser honom när jag vill, hur han stod här och trolade fram den ena underbara tonsammanställningen före och den andra efter — nytt, nytt. Han komponerade varefter han spelade. Det blev Bach, det blev Sarasates vilda spanska danser och Händels breda musik, allt fullkomligt omedvetet i stundens spelmansextas. Han blev en "Waldteufel" i ordets rätta bemärkelse.

Hur många gånglåtar, polskor, valser och alla möjliga andra tonskapelser (hans bekanta sorgmarscher ej att förglömma) som han komponerat, kan jag inte säga, men nog torde de närma sig hundratalet. En brudmarsch eller en brudvals, en gånglåt eller en polska, när stämningen är hög och andan faller på, är för honom blott några minuters verk och det blir inget skräp utan musik av högsta klass. Hör t. ex. på hans Ranungspolskor i vildaste hälsingemanér och å andra sidan hans smekande valser eller gripande sorglåtar, det är tonkonst av högsta värde. Sämre saker ha andra kompositörer blivit berömda för, och jag tvekar inte säga att dessa saker äro det bästa i sitt slag, som någon svensk spelman hitintills komponerat.

Men det blev inte bara musik här på denna söndagsförmiddag. Medan regnet tilkade och kluckade på fönsterplåten och regnvattnet spelade sin entoniga d-mollsymfoni i stuprännan, blev det stunder till prat och kannstöperier om folkmusik och spelmän. Jag tog en bit papper och försökte fästa min gästs livliga bild därpå, men det var ingen lätt sak att fånga ett ansikte som aldrig var stilla och som hade sju olika karaktärer på en minut.

Öst berättade många bra episoder från sina resor och vandringar. Bland annat berättade Öst en historia från en spelmansstämma i Göteborg; där bodde som bekant en direktör för ett stort handelshus, som intresserade sig mycket för folkliga tonkonst och spel.

Då efterrätten kom i form av mörgpuding med brinnande sås och turen kom till spelmannen, reste denne på sig och glodde negern i ögonen under det han med stort allvar yttrade: "Tack snäll faen, men si je ät int ell, jel!"

Till England blev Öst inbjuden av Svensk-engelska sällskapet för ett par år sedan men där trivdes aldrig den glada spelmanssjälen. "Det var sot och smuts och smuts och sot vart man vände sig och jag har aldrig varit så glad som då jag åter satte fötterna på kajen i det rena Göteborg", sade Öst med övertygelse. Öst har genomgått bohemiens alla faser och är förtrogen med umbäranden och försakelser. Jag kom ofrivilligt att tänka på Dan Anderssons dikt "Helgdagskväll i kolkojan", där han säger:

*Du är fager Brogren i eldglans röd  
då du gnider din svarta fiol.*

*För mat och för brännvin du glömt all  
nöd  
och din panna är ljus som en sol.*

Men varför skriver jag nu allt detta? Öst lever än och har mig veterligen ingen bemärkelsedag ännu på ett par år.

och å andra sidan hans smekande valser eller gripande sorglåtar, det är tonkonst av högsta värde. Sämre saker ha andra kompositörer blivit berömda för, och jag tvekar inte säga att dessa saker äro det bästa i sitt slag, som någon svensk spelman hitintills komponerat.

Men det blev inte bara musik här på denna söndagsförmiddag. Medan regnet tilkade och kluckade på fönsterplåten och regnvattnet spelade sin entoniga d-mollsymfoni i stuprännan, blev det stunder till prat och kannstöperier om folkmusik och spelmän. Jag tog en bit papper och försökte fästa min gästs livliga bild därpå, men det var ingen lätt sak att fånga ett ansikte som aldrig var stilla och som hade sju olika karaktärer på en minut.

Öst berättade många bra episoder från sina resor och vandringar. Bland annat berättade Öst en historia från en spelmansstämma i Göteborg; där bodde som bekant en direktör för ett stort handelshus, som intresserade sig mycket för folklig tonkonst och donerade stora summor till låtupteckningar och spelmansstämmor. Vid en stämma i Göteborg bjöd direktören på en hejdunderande middag för såväl prisdomare och arrangörer som samtliga spelmän. En gammal spelman från Västerdalarna, som inte varit så långt utom sockengränsen att han sett andra människor än sockenborna och inte hade andra vanor än hemvanor, tyckte det var litet underligt med all stäten och maten. Värst av allt funderade han över den serverande svarte betjänten (direktören hade nämligen en neger till betjänt) och denne neger betraktade den gamle spelmannen med en viss vidskeplig fruktan.

Lucia, St. Vincent, Grenada, Barbados och Trinidad skola få en gemensam frimärksemmission. Detta lär bl. a. bero därpå, att de s. k. Små Antillerna i brittisk ägo hädanefter skola få en gemensam guvernör mot förut tvenne.

Japan lär komma med en ny serie märken. Vi återkomma.

Luxemburg. De bekanta och omtyckta Caritasmärkena skola i år bära kejsar Henrik IV:s porträtt.

med stort allvar yttrade: "Tack snäll faen, men si je ät int ell, je!"

Till England blev Öst inbjuden av Svensk-engelska sällskapet för ett par år sedan men där trivdes aldrig den glada spelmannsjälen. "Det var sot och smuts och smuts och sot vart man vände sig och jag har aldrig varit så glad som då jag åter satte fötterna på kajen i det rena Göteborg", sade Öst med övertygelse. Öst har genomgått bohemlivets alla faser och är förtrogen med umbäranden och försakelser. Jag kom ofrivilligt att tänka på Dan Anderssons dikt "Helgdagskväll i kolkojan", där han säger:

*Du är fager Brogren i elåglans röd  
då du gnider din svarta fiol.*

*För mat och för brännvin du glömt all  
nöd  
och din panna är ljus som en sol.*

Men varför skriver jag nu allt detta? Öst lever än och har mig veterligen ingen bemärkelsedag ännu på ett par år. — Jo, jag skriver därför, att då han gick ut ifrån mig i regnet mot ovissa öden sade han: "Skriv något även om mej och hjälp mej litet i min fattigdom; när jag är död behöver jag ingen hjälp". Det var ett ord. Hur många syndar ha vi pennfäktare ej på våra samveten? Eller de som kassera våra manus kanske ha flera. Hur många lovande förmåga har ej tegats ihjäl eller först efter döden blivit känd. Vem kände t. ex. Dan Andersson medan han levde? Blott några få av hans näraste som ledo och svulto med honom. De är grymt det öde som består våra konstnärbohemer, men över idrottens stjärnor av brottare och boxare regnar de pengar, medaljer och ära i tid och otid.

Borde inte våra hembygdsföreningar taga som en kär plikt att omhulda de ekonomiskt fattiga men andligt rika konstnär- och kulturgestalter, som behöva stöd av den bygd där de höra hemma? Den stora skatt av högklassiga folksmelodier, varmed Öst begåvat sin hembygd, borde kunna vara en tillräckligt stor gärning för att ihågkommas och på något sätt belönas.

E. Granhammar.

